

Де водяться сови на Поліссі?

Питання, як на перший погляд, дивне, і все ж – про все по порядку...

Мова піде не про ареал гніздування цього птаха, а дещо про інше.

Наша колега – журналістка й письменниця Галина Гаврилович написала чудову книжку оповідок своєї рідної Бродниці під назвою “Сова на кладці”. Хто читав її, напевно, не жалкує про збіглий за читанням час, а хто ще не мав такої можливості – раджу почитати. Повірте, з перших сторінок опинитеся в морі дивних комічних і цілком серйозних сільських бувальщин, котрі так і не дали відповіді – так чому ж бродничани водили сову по кладці?

А ось про те, що сова на кладці була не тільки в Бродниці, але й в інших селах Полісся, напевно, авторка й не здогадувалась, якби не її щедрий подарунок своєї книжки гостям із Білорусі, котрі нещодавно відвідували Зарічненський район.

Колега Галини Сергіївни – журналістка Лунінецької районної газети Тетяна Конопацькая, отримавши із рук авторки “Сову на кладці”, зазначила, що й у них в районі є село Бродниця, в котрому, буцімто, колись сову по кладці водили. Розповідаючи вдома спорідненість походження цих оповідок у двох Бродницях, вона ще й дізналася, що сову по кладці водили також у селі Лобча того ж таки Лунінецького району, а ще у селі Овсемірово Столінського району. І скрізь жителів тих сіл, поміж людей, називають совами, за що ті ніколи не ображаються, а

навпаки – пишаються, адже усім відомо, що сова – птах мудрості.

Дана тема так захопила Тетяну Василівну, що вона навіть на серйозному, полишеному будь-якої іронії, православно-просвітницькому заході, що проходив нещодавно у місті Пінську, і де мені довелося брати участь, присвятила своєму відкриттю цілу доповідь. Автор зробила наголос на тому, наскільки переплетена географія нашого Полісся і скільки спільного є у народному фольклорі. А апогеєм доповіді пані Тетяни був вірш, записаний нею від жителя села Лобча, аматорки літературного народного слова Анастасії Яковець. Пані Тетяна спробувала його перекласти на літературну білоруську мову із соковитої, як вона каже, “лабецкой” мови. Я ж його, шановний читачу, спробую подати на “лабецкій” мові, бо впевнений, що це є нічим іншим, як прекрасною поліською говіркою із вкрапленням літературних білоруських, українських та слів інших мов. Тією говіркою, котрою ще й донині розмовляють у

селах нашого Полісся. Ба, більше, у вірші ми нарешті дізнаємось, чому ж сову водили по кладці.

Одного разу йшли хлопці по болоту

І грязь топтали у охоту,

Бо сіна накосили

І таку добру пташечку зловили.

У лозі сиділа, і прямо в душу гляділа,

Сама лохмата і очі лупаті...

Страшно у руки узяти,

А хочеться людям показати!

Вось узяти за крила, щоб не полетіла,

Самі ідуть бродками,

А сову за крила ведуть кладками.

Назустріч їм – люди з чужого села:

А що гето у вас в такій пошані сова?!

І лобчан моїх обсміяли...

З того часу нас “совами” і прозвали.

А на мене, як кажуть: “Сова”,

То моя не болить голова,

І не злюся я ні на кого,

Бо добрая пташка, їй – Богу!

Цей, прочитаний панею Тетяною вірш берегині народної спадщини, неабияк потішив наше серйозне товариство на тому зібранні. А ось мене навів на думку – можливо, й наші бродничани із Зарічненщини, повертаючись із косовиці, так само вели по кладці сову до свого села: самі по пояс у багні, а птаха берегли. Але, як би там не було, Галина Гаврилович перша оповіла усьому світу, що й сови по кладці ходять. Хоча чому тут дивуватися, бо ж мудрий сова птах, що не кажіть...

Павло Дубінець